

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยการพัฒนาหลักสูตรเสริมเพื่อพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมโดยวิธีการลูกเสือของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามขั้นตอนการวิจัยมี 4 ตอนดังนี้ คือ

ตอนที่ 1 ผลการสำรวจและวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน

ตอนที่ 2 ผลการพัฒนาหลักสูตรเสริม

ตอนที่ 3 ผลการตรวจสอบคุณภาพของหลักสูตรเสริม

ตอนที่ 4 ผลการปรับปรุงหลักสูตรเสริม

ตอนที่ 1 ผลการสำรวจและวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน

ในตอนนี้เป็นการสำรวจพื้นฐานสำหรับการพัฒนาหลักสูตรเสริมเพื่อพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต ซึ่งมีแนวทางในการสำรวจข้อมูลพื้นฐาน 2 ชั้น ดังนี้

ชั้นที่ 1 การศึกษาแนวคิดการพัฒนาหลักสูตรเสริมโดย การศึกษาเอกสาร งานวิจัย และทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

ชั้นนี้เป็นการศึกษาที่มีจุดมุ่งหมายเพื่อเตรียม และกำหนดข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับ

- แนวคิด และทฤษฎีการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม
- คุณธรรมจริยธรรมที่ต้องการจำเป็นสำหรับนักศึกษาเอกชน
- แนวคิดการพัฒนาหลักสูตร
- หลักสูตรเสริม
- แนวคิดเกี่ยวกับมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต

ผลจากการศึกษาวิเคราะห์เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องต่าง ๆ เพื่อนำมาประกอบเป็นข้อมูลให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิตซึ่งสามารถสรุปได้เป็นคุณธรรมและจริยธรรมในด้านต่าง ๆ ดังนี้

1. ความมีวินัย
2. ความรับผิดชอบ
3. ความซื่อสัตย์

4. ความเสียสละ

5. ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่

ขั้นที่ 2 การศึกษาปัญหาและความต้องการจำเป็นการพัฒนาคุณธรรม และจริยธรรม

ของนักศึกษาโดยการสนทนากลุ่ม

ผลการสนทนากลุ่มเกี่ยวกับสภาพปัญหาคุณธรรมจริยธรรม คุณธรรมจริยธรรม
ที่เป็นความต้องการ และแนวทางการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏ
สวนดุสิต มีสาระสำคัญโดยสรุป ดังนี้

1. ความต้องการจำเป็น ของประเด็นที่เป็นจุดเน้นด้านคุณธรรมจริยธรรมนักศึกษา
มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต 5 ประการ ประกอบด้วย

1.1 ความมีวินัย

1.2 ความรับผิดชอบ

1.3 ความซื่อสัตย์

1.4 ความเสียสละ

1.5 ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่

2. การขาดคุณธรรมจริยธรรมของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต

มีสาเหตุมาจาก

2.1 ค่านิยมที่เปลี่ยนไปตามกระแสโลกาภิวัตน์

2.2 การแพร่ระบาดของยาเสพติด

2.3 การขาดระเบียบวินัย

2.4 ครูขาดประสิทธิภาพในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม

3. การแก้ปัญหการขาดคุณธรรมจริยธรรมของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต

3.1 ใช้กิจกรรมเสริมจากหลักสูตรที่มีอยู่

3.2 ครูต้องกระทำตนเป็นต้นแบบที่ดี

3.3 การพัฒนาทักษะความมีเหตุผล และการคิดอย่างมีวิจารณญาณ

3.4 สร้างความตระหนักให้นักเรียนเห็นคุณค่าของการเป็นผู้มีคุณธรรมจริยธรรม

3.5 การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนควรมีการกระตุ้นนักเรียน

ด้วยการเสริมแรง

4. เทคนิคการสอน จากการสนทนากลุ่มได้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับวิธีการดำเนินกิจกรรม
การเรียนรู้ ดังนี้

- 4.1 การสอนแบบบรรยาย (Lecture)
- 4.2 การสอนแบบสาธิต (Demonstration)
- 4.3 การประชุมกลุ่มย่อย (Buzz Group)
- 4.4 การระดมสมอง (Brain Storming)
- 4.5 การอภิปรายกลุ่ม (Group Discussion)
- 4.6 การสอนแบบฐาน (Base Method)
- 4.7 การศึกษารายกรณี (Case Study)
- 4.8 การแบ่งกลุ่มปฏิบัติงานตามโครงการ (Project Work Group)
- 4.9 การรวมบทบาทสมมุติ (Role play)
- 4.10 การอภิปรายเป็นคณะ (Panel Discussion)

ผลการศึกษา วิเคราะห์เอกสาร งานวิจัยและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องทั้งภายในประเทศ และต่างประเทศรวมทั้งการศึกษาแนวคิดของผู้เชี่ยวชาญด้านการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม ของนักศึกษาดังกล่าวข้างต้น ถือเป็นข้อมูลพื้นฐานที่ผู้วิจัยได้นำมาใช้ในการเขียนเค้าโครง หลักสูตรเสริมเพื่อพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักศึกษาต่อไป

ตอนที่ 2 การพัฒนาหลักสูตรเสริม

การดำเนินงานในขั้นตอนนี้ เป็นการเขียนเค้าโครงหลักสูตรเสริมให้สอดคล้องกับ ข้อมูลพื้นฐานที่ได้จากขั้นตอนที่ 1 ในการดำเนินการพัฒนาหลักสูตรเสริม แบ่งเป็น 4 ข้อ ได้แก่ 1) การสร้างเค้าโครงหลักสูตรเสริม 2) การตรวจสอบเค้าโครงหลักสูตรเสริม 3) ตรวจสอบ ประสิทธิภาพของหลักสูตรเสริม 4) การปรับปรุงแก้ไขหลักสูตรเสริมก่อนนำไปใช้

1. การสร้างเค้าโครงหลักสูตรเสริม

1.1 หลักการ เหตุผลและแนวคิดพื้นฐานในการพัฒนาหลักสูตรเสริม

แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2545 - 2559 (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษา แห่งชาติ, 2545) กำหนดแผนการพัฒนาการศึกษาในระยะ 15 ปีข้างหน้า โดยยึดปรัชญา ของเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริสององค์สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวที่ยึดทางสายกลางบนพื้นฐาน ของความสมดุลพอดี รู้จักประมาณตนอย่างมีเหตุผล มีความรู้เท่าทันโลกเป็นแนวทาง ในการดำเนินชีวิต ซึ่งเป็นลักษณะการพัฒนาโดยการยึด “คน” เป็นศูนย์กลางของการพัฒนา เพื่อให้คนไทย มีความสุข พึ่งตนเอง และก้าวทันโลก สามารถเลือกใช้ความรู้และเทคโนโลยี ได้อย่างคุ้มค่าเหมาะสม มีระบบภูมิคุ้มกันที่ดี มีความยืดหยุ่นพร้อมรับการเปลี่ยนแปลง ควบคู่ไปกับการมีคุณธรรมและจริยธรรมเพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพชีวิตให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์

เป็นคนดี เป็นคนเก่ง และมีความสุข สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข
ซึ่งจะสร้างสังคมให้น่าอยู่ได้อย่างยั่งยืน

แต่ในขณะเดียวกันนั้นการกำหนดนโยบายและแผนพัฒนาชาติในช่วงแรก ๆ ยังคง
มองข้ามการพัฒนาพลเมืองทางด้านจิตใจและจริยธรรมเชิงบวกซึ่งจะเน้นกลยุทธ์ด้านเชิงรุก
แต่เน้นไปที่การแก้ไข เช่น การกำหนดบทลงโทษต่อผู้ที่มีปัญหาทางจริยธรรม ซึ่งเป็นนโยบาย
และการจัดการเชิงลบที่เน้นกลยุทธ์เชิงรับแต่เพียงด้านเดียว ทำให้เกิดปัญหาด้านคุณธรรม
และจริยธรรมในด้านต่าง ๆ ที่มักจะนำหน้ากระบวนการแก้ไขเสียเป็นส่วนใหญ่ ซึ่งก่อให้เกิด
สภาวะการขาดความตระหนักต่อพฤติกรรมที่พึงประสงค์ในด้านคุณธรรมและจริยธรรม
ประกอบกับสังคมไทยในปัจจุบันมีความเจริญเติบโตและพัฒนาอย่างรวดเร็ว โดยเฉพาะอย่างยิ่ง
ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศตลอดจนวิทยาการสมัยใหม่ มนุษย์พยายามสร้างความเจริญ
ทางด้านวัตถุเพื่อสร้างสิ่งอำนวยความสะดวกให้แก่ตนเอง มีระบบการแข่งขันสูงเพื่อให้ตนเอง
สามารถดำรงชีวิตอยู่ได้ในสังคมระบบทุนนิยม แต่ความเจริญที่มนุษย์ต้องการและสร้างขึ้น
กลับเป็นสิ่งที่บั่นทอนคุณค่าความดีงามทางจิตใจให้ลดลง จะเห็นได้ว่าการนำเสนอข่าวสารจาก
สื่อมวลชนแขนงต่าง ๆ สะท้อนภาพเหตุการณ์ต่างๆ เช่น นักเรียนตีกัน การมั่วสุมเสพยาเสพติด
ของกลุ่มนักศึกษา การค้าบริการทางเพศในรูปแบบต่าง ๆ ของนักเรียนนักศึกษา การรวมกลุ่ม
ก่อความไม่สงบให้แก่สังคม ปัญหาการเรียนนักศึกษานำตัวตายการก่ออาชญากรรมที่
ทวีความรุนแรงและเพิ่มจำนวนมากขึ้นทุกวัน อีกทั้งการรับเอาความแตกต่างทางวัฒนธรรมผ่านสื่อ
โทรทัศน์หรืออินเทอร์เน็ตเข้ามาเป็นแบบอย่างการดำเนินชีวิตโดยขาดการไตร่ตรองและไม่คำนึงถึง
ความเหมาะสมของบริบททางวัฒนธรรมดั้งเดิม จากเหตุการณ์เหล่านี้สะท้อนให้เห็นถึง
ความอ่อนแอทางด้านคุณธรรมและจริยธรรมของสังคมไทยได้อย่างชัดเจน สอดคล้องกับ
ชลลดา ศรีเดช (2550) ที่ได้ทำการศึกษาเรื่อง การเห็นคุณค่าพรหมจารีของวัยรุ่นหญิง และ
ยุทธพงศ์ วีระวัฒนตระกูล (2541 หน้า 4 - 6) ที่ได้สรุปผลการศึกษาถึงปัญหาในเรื่องการตั้งครรภ์
ของวัยรุ่น ว่าควรเร่งเสริมสร้างคุณธรรมและจริยธรรมให้เข้มแข็ง เพื่อตอบรับกับการเปลี่ยนแปลง
วิถีชีวิตของเยาวชนในสังคม

การแก้ปัญหาความอ่อนแอทางคุณธรรมจริยธรรมของสังคมไทยถือว่าเป็นหน้าที่
ของทุกฝ่ายที่จะต้องร่วมมือกันอย่างจริงจังไม่ว่าจะเป็นครอบครัว สถาบันการศึกษา และองค์กร
ทางสังคมที่เกี่ยวข้อง ทั้งนี้หน่วยงานที่มีความสำคัญในการสร้างคุณธรรมและจริยธรรม
ให้เกิดขึ้นกับบุคคลอย่างเป็นรูปธรรม สถาบันหนึ่งที่เด่นชัดคือสถาบันทางการศึกษา โดยเฉพาะ
อย่างยิ่งเป็นสถาบันที่ผลิตบุคลากรทางการศึกษา โดยเสริมสร้างความรู้ความสามารถในการ
ถ่ายทอดองค์ความรู้และปลูกฝังคุณธรรมและจริยธรรมให้แก่เยาวชนที่จะเติบโตเป็นต้นแบบ

ของพลเมืองดีที่มีคุณธรรมและจริยธรรมในอนาคต มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิตได้ดำเนินการศึกษาถึงปัญหาพฤติกรรมเชิงคุณธรรมและจริยธรรม รวมไปถึงแนวทางการพัฒนานักศึกษาสู่การเป็นบัณฑิตที่เหมาะสมในสาขาวิชาชีพของนักศึกษา (กชกร เบ้าสุวรรณ, 2552) โดยผลการศึกษาพบว่า คุณธรรมและจริยธรรมบางส่วนขาดหายไป อาทิ การแต่งกาย ค่านิยม สภาพแวดล้อม สถานภาพครอบครัวการแสวงหาการยอมรับให้กับตนเองด้านลบเป็นต้นพฤติกรรมและปัจจัยเหล่านี้สะท้อนให้เห็นถึงปัญหาของการขาดการเสริมสร้างคุณธรรมและจริยธรรมให้กับนักศึกษา ซึ่งในกระบวนการพัฒนาด้านคุณธรรมและจริยธรรมนั้น จำเป็นจะต้องอาศัยวิธีการที่กระตุ้นการสร้างจิตสำนึกให้ตระหนักถึงความจำเป็นอย่างยิ่งต่อการประพฤติและปฏิบัติตนให้เป็นคนดีตามแนวทางของความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ กระบวนการลูกเสือจึงเป็นวิธีการหนึ่งซึ่งเรียกกันว่า “ขบวนการลูกเสือ” (Scout Movement) ซึ่งได้รับการยอมรับจากประเทศต่าง ๆ ทั่วโลกว่าเป็นขบวนการที่สามารถพัฒนาเยาวชน ให้เป็นพลเมืองดี มีความรับผิดชอบต่อตนเอง ต่อส่วนรวมและชาติบ้านเมืองเป็นอย่างดี ซึ่งมีหลักการเรียนรู้ประการต่าง ๆ ได้แก่ การเรียนรู้ด้วยการกระทำซึ่งเกิดขึ้นเมื่อมีความพร้อม จะเกิดขึ้นเมื่อสิ่งที่เรียนรู้มีความหมาย ความสำคัญ และตอบสนองความต้องการ ของทั้งตนเองและผู้อื่น เกิดการเรียนรู้ขึ้นเมื่อมีการถ่ายทอดความรู้ ซึ่งก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมทางด้านสมอง และสามารถสนองต่อความรู้สึก ค่านิยม อารมณ์ เหตุใจ และเจตคติ การเรียนรู้จะเกิดผลดีขึ้นได้ก็เมื่อสิ่งที่เรียนรู้ได้สนองการเจริญเติบโตทางด้านร่างกาย และการประเมินผลที่ดีนั้นจะช่วยพัฒนาการเรียนรู้ให้ดีขึ้นได้ ทั้งนี้หากนักศึกษาได้ศึกษาและปลูกฝังในเรื่องคุณธรรมและจริยธรรมโดยวิธีการลูกเสือแล้วจะสามารถปฏิบัติตนอยู่ในสังคมได้อย่างเป็นสุข จากที่กล่าวมานี้ ผู้วิจัยจึงได้เล็งเห็นถึงความสำคัญและปัญหาที่เกี่ยวกับคุณธรรมและจริยธรรมในเยาวชนซึ่งเป็นนิสิตนักศึกษา จึงได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “การพัฒนาหลักสูตรเพื่อการพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมโดยใช้วิธีการลูกเสือ ของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต” เพื่อนำผลการวิจัยที่ได้รับ ไปดำเนินการพัฒนาสู่กระบวนการที่เป็นรูปธรรมอย่างยั่งยืนให้กับนิสิตนักศึกษาที่กำลังศึกษาในคณะต่างๆ ของมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิตต่อไป

1.2 วัตถุประสงค์ของหลักสูตรเสริม

- 1.2.1 เพื่อพัฒนาหลักสูตรเสริมในการพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมโดยใช้วิธีการทางลูกเสือเพื่อเสริมสร้างคุณธรรมและจริยธรรมของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต
- 1.2.2 เพื่อหาประสิทธิภาพของหลักสูตรเสริมในการพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมโดยใช้วิธีการทางลูกเสือเสริมสร้างคุณธรรมและจริยธรรมของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต

1.2.3 เพื่อสร้างความตระหนักต่อการปฏิบัติตามแบบแผนของวัฒนธรรม ที่ตั้งและเป็นต้นแบบให้กับเยาวชนและนักศึกษาในสังคมไทยต่อไป

1.3 โครงสร้างของหลักสูตรเสริม

โครงสร้างของหลักสูตรเสริม แบ่งออกเป็น แผนการดำเนินกิจกรรม 5 หน่วยการเรียนรู้ที่ครอบคลุมการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมทั้ง 5 ประการ ได้แก่ ความมีวินัย ความรับผิดชอบ ความซื่อสัตย์ ความเสียสละ และความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ใช้เวลาสอนทั้งสิ้น 52 ชั่วโมง

1.4 กิจกรรมการเรียนรู้

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในหลักสูตรเสริมเป็นการจัดกิจกรรมที่มุ่งเน้น การมีส่วนร่วมของนักศึกษาให้เป็นผู้กระทำ (Active Learning) และการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม (Self - directed Learning) ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงเจตคติ และพฤติกรรมคุณธรรม จริยธรรมของนักศึกษาได้อย่างชัดเจน โดยใช้เทคนิคการสอน 10 วิธี คือ 1) การสอนแบบบรรยาย (Lecture) 2) การสอนแบบสาธิต (Demonstration) 3) การประชุมกลุ่มย่อย (Buzz Group) 4) การระดมสมอง (Brain Storming) 5) การอภิปรายกลุ่ม (Group Discussion) 6) การสอนแบบฐาน (Base Method) 7) การศึกษารายกรณี (Case Study) 8) การแบ่งกลุ่มปฏิบัติงานตามโครงการ (Project Work Group) 9) การรวมบทบาทสมมุติ (Role Play) 10) การอภิปรายเป็นคณะ (Panel Discussion) มีขั้นตอนในการสอน 3 ขั้นตอน คือ ขั้นนำเข้าสู่กิจกรรม ขั้นกิจกรรม และขั้นสรุป

1.5 สื่อการจัดกิจกรรม

สื่อการจัดกิจกรรม ได้กำหนดใบความรู้ ใบงาน และอุปกรณ์ประกอบการสอนอื่นๆ ประกอบการเรียนรู้

1.6 การวัดผลและประเมินผล

การวัดผลและประเมินผล แบ่งออกเป็นสองลักษณะ คือ การประเมินพฤติกรรม ของนักศึกษา โดยใช้แบบประเมินพฤติกรรมคุณธรรมจริยธรรมของนักศึกษามหาวิทยาลัย ราชภัฏสวนดุสิต

2. การตรวจสอบเค้าโครงหลักสูตรเสริม

ผลการประเมินความเหมาะสมของเค้าโครงหลักสูตรเสริมเพื่อพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม สำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต ด้วยค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของความเหมาะสมของเค้าโครงหลักสูตร โดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน (รายชื่อ ภาคผนวก จ) ดังตารางที่ 5

ตารางที่ 5 ผลการประเมินความเหมาะสมของเค้าโครงหลักสูตรเสริม โดยผู้เชี่ยวชาญ

องค์ประกอบของหลักสูตร	$\bar{X}$	SD	ระดับ ความเหมาะสม
1. ปัญหาและความจำเป็น			
1.1 ความจำเป็นที่ต้องพัฒนาหลักสูตร	4.20	.45	มาก
1.2 ความสมเหตุสมผลที่ต้องพัฒนาหลักสูตร	4.80	.45	มากที่สุด
1.3 ปัญหาสอดคล้องกับสภาพความเป็นจริง	5.00	.00	มากที่สุด
1.4 แนวทางในการแก้ปัญหาเหมาะสม	5.00	.00	มากที่สุด
1.5 หลักการของหลักสูตรนำไปใช้ได้	4.40	.89	มาก
รวม	4.68	.18	มากที่สุด
2. วัตถุประสงค์ของหลักสูตร			
2.1 ความชัดเจน	5.00	.00	มากที่สุด
2.2 ความเป็นไปได้	4.60	.89	มากที่สุด
2.3 ความเหมาะสมกับนักศึกษา	5.00	.00	มากที่สุด
2.4 ความครอบคลุมพฤติกรรมคุณธรรมและจริยธรรม	4.80	.45	มากที่สุด
รวม	4.85	.22	มากที่สุด
3. เค้าโครงเนื้อหา			
3.1 การตอบสนองจุดประสงค์หลักสูตรเสริม	5.00	.00	มากที่สุด
3.2 การจัดเรียงเนื้อหา	5.00	.00	มากที่สุด
รวม	5.00	.00	มากที่สุด
4. กระบวนการจัดกิจกรรม			
4.1 ความเป็นไปได้ที่จะบรรลุวัตถุประสงค์	5.00	.00	มากที่สุด
4.2 ความเหมาะสมของกิจกรรม	5.00	.00	มากที่สุด
4.3 การนำไปใช้ในการสอน	5.00	.00	มากที่สุด
4.4 การกระตุ้นการคิดของนักศึกษา	4.80	.48	มากที่สุด
4.5 ความน่าสนใจ	5.00	.00	มากที่สุด
รวม	4.96	.09	มากที่สุด
5. สื่อการจัดกิจกรรม			
5.1 ความเหมาะสม	5.00	.00	มากที่สุด
5.2 การส่งเสริมให้กิจกรรมบรรลุวัตถุประสงค์ได้	5.00	.00	มากที่สุด
รวม	5.00	.00	มากที่สุด

ตารางที่ 5 (ต่อ)

องค์ประกอบของหลักสูตร	$\bar{X}$	SD	ระดับ ความเหมาะสม
6. การวัดผลและประเมินผล			
6.1 ตรวจสอบการบรรลุวัตถุประสงค์ได้	5.00	.00	มากที่สุด
6.2 ความเป็นไปได้ในการวัด	5.00	.00	มากที่สุด
รวม	5.00	.00	มากที่สุด
7. การประเมินแผนการดำเนินงานกิจกรรม			
7.1 สารสำคัญมีความชัดเจน	5.00	.00	มากที่สุด
7.2 วัตถุประสงค์การเรียนรู้ชัดเจน	5.00	.00	มากที่สุด
7.3 วัตถุประสงค์การเรียนรู้เหมาะสม	5.00	.00	มากที่สุด
7.4 เครื่องมือหาบรรลุวัตถุประสงค์	5.00	.00	มากที่สุด
7.5 การดำเนินงานกิจกรรมเหมาะสม	4.60	.55	มากที่สุด
7.6 การดำเนินงานกิจกรรมสามารถนำไปใช้ได้	4.80	.45	มากที่สุด
7.7 การดำเนินงานกิจกรรมเหมาะสม	5.00	.00	มากที่สุด
7.8 สื่อการจัดกิจกรรมเหมาะสม	5.00	.00	มากที่สุด
7.9 สื่อการจัดกิจกรรมช่วยให้บรรลุวัตถุประสงค์	5.00	.00	มากที่สุด
7.10 การวัดผลและประเมินผลสามารถตรวจสอบ การบรรลุวัตถุประสงค์	5.00	.00	มากที่สุด
7.11 การวัดผลและประเมินผลมีความเป็นไปได้	5.00	.00	มากที่สุด
รวม	4.93	.04	มากที่สุด
8. ผลการประเมินแผนที่ 1	4.80	.45	มากที่สุด
9. ผลการประเมินแผนที่ 2	5.00	.00	มากที่สุด
10. ผลการประเมินแผนที่ 3	4.60	.89	มากที่สุด
11. ผลการประเมินแผนที่ 4	5.00	.00	มากที่สุด
12. ผลการประเมินแผนที่ 5	5.00	.00	มากที่สุด
รวม	4.90	.08	มากที่สุด

จากตารางที่ 5 แสดงว่า ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นว่าเค้าโครงหลักสูตรเสริมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ทุกองค์ประกอบอยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมา หลักการของหลักสูตรนำไปใช้ได้ อยู่ในระดับ มาก และความจำเป็นที่ต้องพัฒนาหลักสูตรมีคะแนนเฉลี่ยต่ำสุดอยู่ในระดับมาก

3. การปรับปรุงแก้ไขหลักสูตรเสริมก่อนนำไปใช้

จากการตรวจสอบเค้าโครงหลักสูตรเสริมจากผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน ผู้วิจัยนำข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญแต่ละท่านมาปรับปรุงแก้ไขหลักสูตรเสริมให้มีสมบูรณ์ ดังนี้

3.1 สภาพปัญหา และความจำเป็นได้หาเหตุผลที่มีความชัดเจน ทันสมัย และปรับปรุงการใช้ภาษาให้สามารถทำความเข้าใจได้ง่ายยิ่งขึ้น

3.2 ระบุวัตถุประสงค์ของหลักสูตรเสริม และจุดประสงค์การเรียนรู้แต่ละกิจกรรมการเรียนรู้ในทุกแผนการดำเนินกิจกรรมให้มีความชัดเจนยิ่งขึ้น ปรับปรุงให้เกิดการแสดงพฤติกรรมคุณธรรมจริยธรรมให้มากกว่าการใช้ความรู้ และความเข้าใจ สามารถประเมินได้ และระบุแนวทางการดำเนินในกรณีที่นักศึกษาไม่ผ่านเกณฑ์การประเมิน

3.3 เนื้อหาของหลักสูตรเสริมได้ปรับให้มีความสอดคล้องกันตลอดทั้งเล่ม และจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้เป็นระบบเดียวกัน

3.4 กิจกรรมการเรียนรู้ได้ปรับให้เหมาะสม เป็นเชิงลึก และกว้าง ปรับค่าน้ำหนักของแต่ละกิจกรรมให้เท่ากัน และปรับกิจกรรมการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับเวลาที่ใช้ในการดำเนินกิจกรรม

3.5 การวัดและประเมินผล ปรับปรุงแบบวัดเจตคติ และแบบวัดพฤติกรรม ให้เป็นแบบประเมินพฤติกรรมและปรับแบบสังเกตพฤติกรรม และปรับแบบสังเกตพฤติกรรม ให้สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ในแต่ละกิจกรรมการเรียนรู้ในทุกแผนการดำเนินกิจกรรม

ตอนที่ 3 การตรวจสอบคุณภาพของหลักสูตรเสริม

1. การตรวจสอบคุณภาพหลักสูตรเสริม

ในการตรวจสอบคุณภาพหลักสูตรเสริม ผู้วิจัยได้นำหลักสูตรเสริมที่ได้ปรับปรุงตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งเป็นนักศึกษาคณะศิลปศาสตรมหาวิทยาลัราชภัฏสวนดุสิต มีผลการเปรียบเทียบพฤติกรรมที่มีคุณธรรมของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิตที่ได้รับการเรียนด้วยหลักสูตรเสริม (กลุ่มทดลอง) กับนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิตที่ไม่ได้รับการเรียนด้วยหลักสูตรเสริม (กลุ่มควบคุม) ดังตารางที่ 6

ตารางที่ 6 ผลการเปรียบเทียบพฤติกรรมการมีคุณธรรมจริยธรรมของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏ
สวนดุสิต หลังจากที่ได้รับ การเรียนด้วยหลักสูตรเสริม (กลุ่มทดลอง) กับนักศึกษา
ที่ไม่ได้รับการเรียนด้วยหลักสูตรเสริม (กลุ่มควบคุม) ด้วยการวิเคราะห์
ความแปรปรวนร่วม (ANCOVA) โดยมีผลการทดลอง (Pretest) เป็นตัวแปรร่วม
(CO - Variate)

พฤติกรรม						
การมีคุณธรรม และจริยธรรม	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	p
1. ความมีวินัย	ตัวแปรร่วม (Pre - test)	30.595	2	15.298	113.562	.000
	ระหว่างกลุ่ม	37.979	1	37.979	281.941**	.000
	ความคลาดเคลื่อน	13.067	97			
	รวม	43.662	99			
2. ความรับผิดชอบ	ตัวแปรร่วม (Pre - test)	39.735	2	19.867	135.027	.000
	ระหว่างกลุ่ม	25.972	1	25.972	187.181**	.000
	ความคลาดเคลื่อน	14.272	97	.147		
	รวม	54.007	99			
3. ความซื่อสัตย์	ตัวแปรร่วม (Pre - test)	45.829	2	22.915	177.069	.000
	ระหว่างกลุ่ม	35.871	1	35.871	277.190**	.000
	ความคลาดเคลื่อน	12.553	97	.129		
	รวม	58.382	99			
4. ความเสียสละ	ตัวแปรร่วม (Pre - test)	45.059	2	22.530	148.895	.000
	ระหว่างกลุ่ม	48.176	1	48.176	318.387**	.000
	ความคลาดเคลื่อน	14.677	97	.151		
	รวม	59.737	99			
5. ความอ่อนแอเพื่อพ่อแม่	ตัวแปรร่วม (Pre - test)	29.734	2	14.867	101.725	.000
	ระหว่างกลุ่ม	35.830	1	35.830	245.164**	.000
	ความคลาดเคลื่อน	14.176	97	.146		
	รวม	43.910	99			

ตารางที่ 6 (ต่อ)

พฤติกรรม						
การมีคุณธรรม	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	p
และจริยธรรม						
รวม	ตัวแปรร่วม (Pre - test)	39.003	2	19.501	330.157	.000
	ระหว่างกลุ่ม	.250	1	.250	105.813**	.000
	ความคลาดเคลื่อน	5.730	97			
	รวม	44.702	99			

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 6 แสดงว่า เมื่อจัดผลของความแตกต่างก่อนการทดลอง (Pre - Test) ระหว่างนักศึกษาที่ได้รับการเรียนด้วยหลักสูตรเสริม (กลุ่มทดลอง) และนักศึกษาที่ไม่ได้รับการเรียนด้วยหลักสูตรเสริม (กลุ่มควบคุม) มีพฤติกรรมการมีคุณธรรมและจริยธรรมโดยรวม และรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2. ผลการประเมินความเหมาะสมของหลักสูตรเสริมโดยนักศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต (กลุ่มทดลอง)

ผลการประเมินความเหมาะสมของหลักสูตรเสริมโดยนักศึกษาผลการประเมินความเหมาะสมของหลักสูตรเสริมโดยนักศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต (กลุ่มทดลอง) เมื่อสิ้นสุดการสอนในแต่ละกิจกรรมการเรียนรู้ ให้นักศึกษาประเมินความเหมาะสมของหลักสูตรใน 4 ประเด็น คือ เนื้อหา เทคนิคการสอน สื่อการจัดกิจกรรม และข้อเสนอแนะ ดังตารางที่ 7

ตารางที่ 7 ผลการประเมินความเหมาะสมของหลักสูตรเสริมโดยนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏ
สวนดุสิต (กลุ่มทดลอง)

กิจกรรม การเรียนรู้	ความเหมาะสม			ข้อเสนอแนะ
	เนื้อหา	เทคนิคการสอน	สื่อการจัด กิจกรรม	
หน่วยที่ 1	เหมาะสม	เหมาะสม	เหมาะสม	ในแต่ละกิจกรรมควรจัดกิจกรรม นันทนาการเพื่อให้นักศึกษาได้ คลายเครียดและสนุกกับกิจกรรม ที่เรียน
หน่วยที่ 2	เหมาะสม	เหมาะสม	เหมาะสม	-
หน่วยที่ 3	เหมาะสม	เหมาะสม	เหมาะสม	-
หน่วยที่ 4	เหมาะสม	เหมาะสม	เหมาะสม	-
หน่วยที่ 5	เหมาะสม	เหมาะสม	เหมาะสม	-

จากตารางที่ 7 แสดงว่า ผลการประเมินความเหมาะสมของหลักสูตรเสริมโดยนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต จากการประเมินความเหมาะสมหรือไม่เหมาะสม ของหลักสูตรเสริมในประเด็นเนื้อหา ด้านเทคนิคการสอน ด้านสื่อการจัดกิจกรรม และข้อเสนอแนะ นักศึกษาที่ได้รับการเรียนด้วยหลักสูตรเสริม (กลุ่มทดลอง) ทุกคนมีความเห็นว่าหลักสูตรเสริมมีความเหมาะสมในทุกประเด็นแต่มีข้อเสนอแนะว่า ควรจัดกิจกรรมนันทนาการเพิ่มในทุกกิจกรรมการเรียนรู้

จากการอภิปรายในชั้นเรียน เมื่อสิ้นสุดการทดลองใช้หลักสูตรเสริมนักศึกษามีความเห็นพ้องกันว่า การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมทั้ง 5 ประการ มีความจำเป็นอย่างยิ่งในการนำมาพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิตในปัจจุบัน และควรนำหลักสูตรเสริมนี้ไปใช้กับนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏอื่น ๆ ต่อไป

3. ผลการประเมินความพึงพอใจที่มีต่อหลักสูตรเสริมเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต กลุ่มทดลอง

ผลการประเมินความพึงพอใจที่มีต่อหลักสูตรเสริมเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต กลุ่มทดลอง เมื่อสิ้นสุดการสอนในแต่ละกิจกรรมการเรียนรู้ให้นักศึกษาประเมินความพึงพอใจต่อหลักสูตรเสริม ดังตารางที่ 8

ตารางที่ 8 ผลการประเมินผลความพึงพอใจที่มีต่อหลักสูตรเสริมเพื่อพัฒนาคุณธรรม
และจริยธรรมของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต กลุ่มทดลอง

รายการ	ระดับความพึงพอใจ		
	$\bar{X}$	SD	แปลผล
1. การกำหนดจุดประสงค์ชัดเจน	4.54	.68	มากที่สุด
2. กิจกรรมนำเข้าสู่บทเรียนชัดเจน และน่าสนใจ	4.38	.78	มาก
3. ความถูกต้องตามหลักวิชา	4.40	.78	มาก
4. เนื้อหาสอดคล้องกับผลการเรียนรู้ที่คาดหวังที่ต้องการ นำเสนอ	4.40	.78	มาก
5. เนื้อหาสอดคล้องกับการประยุกต์ใช้ในการเรียนการสอน	4.38	.75	มาก
6. เนื้อหามีความสัมพันธ์ต่อเนื่อง	4.34	.87	มาก
7. ความยากง่ายเหมาะสมกับผู้เรียน	4.36	.85	มาก
8. ความยาวของการนำเสนอแต่ละหน่วย/ ตอนเหมาะสม	4.44	.73	มาก
9. เนื้อหาไม่ขัดต่อความมั่นคงของชาติและคุณธรรม จริยธรรม	4.24	.85	มาก
10. ใช้ภาษาได้ถูกต้อง	4.46	.73	มาก
11. สื่อความหมายได้ชัดเจน	4.36	.83	มาก
12. ความยากง่ายเหมาะสมกับผู้เรียน	4.40	.81	มาก
13. ออกแบบด้วยระบบตรรกะที่ดีความสัมพันธ์ต่อเนื่อง สอดคล้องกัน	4.36	.80	มาก
14. พัฒนาความคิดสร้างสรรค์	4.43	.80	มาก
15. ยืดหยุ่นได้ สนองความแตกต่างระหว่างบุคคล	4.44	.73	มาก
16. สอดคล้องกับเนื้อหา	4.50	.71	มากที่สุด
17. มีความยาว ความซับซ้อนเหมาะสม	4.42	.73	มาก
18. มียุทธวิธีในการถ่ายทอดเนื้อหาเหมาะสม และน่าสนใจ	4.48	.79	มาก
19. วิธีประเมินผลการเรียนสอดคล้องกับเนื้อหา และวัตถุประสงค์	4.44	.81	มาก
20. วิธีประเมินผลการเรียนมีความยากง่ายเหมาะสม	4.56	.67	มากที่สุด

ตารางที่ 8 (ต่อ)

รายการ	ระดับความพึงพอใจ		
	$\bar{X}$	SD	แปลผล
21. วิธีประเมินผลการเรียนมีรูปแบบหลากหลาย และปริมาณเพียงพอที่จะทำให้เกิดการเรียนรู้ ผู้เรียนสามารถตรวจสอบความเข้าใจบทเรียนของตนได้	4.58	.64	มากที่สุด
22. วิธีประเมินผลการเรียนส่งเสริมทักษะการคิด การประยุกต์ใช้ กล้าแสดงออก	4.52	.84	มากที่สุด
รวม	4.45	.56	มาก

จากตารางที่ 8 แสดงว่า ผลความพึงพอใจมีต่อหลักสูตรเสริมเพื่อพัฒนาคุณธรรม และจริยธรรมของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต กลุ่มทดลอง โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อ เรียงจากค่าเฉลี่ยสูงสุดตามลำดับ ได้แก่ วิธีประเมินผลการเรียนมีรูปแบบ หลากหลายและปริมาณเพียงพอที่จะทำให้เกิดการเรียนรู้ ผู้เรียนสามารถตรวจสอบความเข้าใจ บทเรียนของตนได้ รองลงมา วิธีประเมินผลการเรียนมีความง่ายเหมาะสม ทั้ง 2 ข้อ อยู่ในระดับ มากที่สุด เมื่อพิจารณาจากค่าเฉลี่ยต่ำสุดได้แก่เนื้อหาไม่ขัดต่อความมั่นคงของชาติและคุณธรรม จริยธรรม อยู่ในระดับมาก

ตอนที่ 4 ผลการปรับปรุงหลักสูตรเสริม

จากการทดลองใช้หลักสูตรเสริมและประเมินผลการใช้หลักสูตรเสริมผู้วิจัยได้นำผล มาปรับปรุงหลักสูตรเสริม ดังต่อไปนี้

1. สภาพปัญหา และความจำเป็นได้หาเหตุผลที่มีความชัดเจน ทันสมัย และปรับปรุง การใช้ภาษาให้สามารถทำความเข้าใจได้ง่ายยิ่งขึ้น
2. วัตถุประสงค์ของหลักสูตรเสริม และจุดประสงค์การเรียนรู้ในแต่ละกิจกรรม การเรียนรู้ ได้ระบุให้มีความชัดเจนยิ่งขึ้น ปรับปรุงให้เกิดการแสดงพฤติกรรมที่มีคุณธรรม จริยธรรมให้มากกว่าการใช้ความรู้ และความเข้าใจ สามารถประเมินได้ และระบุแนวทางการ ดำเนินการในกรณีที่นักศึกษาไม่ผ่านเกณฑ์การประเมิน
3. เนื้อหาของหลักสูตรเสริมได้ปรับให้มีความสอดคล้องกันตลอดทั้งเล่ม และจัด กิจกรรมการเรียนรู้แต่ละหน่วยให้เป็นระบบเดียวกัน

4. กิจกรรมการเรียนรู้ได้ปรับให้เหมาะสม เป็นเชิงลึกและกว้าง ปรับค่าน้ำหนักของแต่ละกิจกรรมการเรียนรู้ให้เท่ากัน และปรับกิจกรรมการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับเวลาที่ใช้

5. การวัดผล และประเมินผล ปรับปรุงแบบวัดเจตคติ และแบบวัดพฤติกรรม ให้เป็นแบบประเมินเจตคติ และประเมินพฤติกรรม และปรับแบบพฤติกรรมให้สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ในแต่ละกิจกรรมการเรียนรู้

6. จัดกิจกรรมนันทนาการเพิ่มในทุกกิจกรรมการเรียนรู้

มหาวิทยาลัยบูรพา
Burapha University